

**YOSH AVLODNI BADIY HAVASKORLIK TO`GARAK ISHLARI
ORQALI TARBIYALASHNING JAMIYAT TARAQQIYOTIDAGI O'RNI**

Xasanova Navbahor Xamraqulovna.

JDPU Musiqa ta'limi kafedrasi katta o'qituvchisi

***Annotatsiya:** Maqolada umumta'lim maktablarida musiqa ta'limi orqali yoshlarni estetik tarbiyasini rivojlantirishda musiqa to'garaklarining o'rniga oid ko'rsatmalar berilgan. Shuningdek, bugungi kunda musiqa ta'limi jarayonida o'quvchilarda musiqa san'atiga nisbatan qiziqish va havaslarining ortib borishi va bu san'atning yoshlar ma'naviy kamolotidagi ahamiyati yoritib berilgan.*

***Аннотация:** В статье даны указания о роли музыкальных кружков в развитии эстетического воспитания молодежи посредством музыкального образования в общеобразовательных школах. Также в процессе музыкального образования сегодня отмечается возрастающий интерес и увлеченность учащихся музыкальным искусством, значение этого искусства в духовном развитии молодежи.*

***Abstract:** The article gives instructions on the role of music clubs in the development of aesthetic education of young people through music education in secondary schools. Also, in the process of music education today, the increasing interest and passion of students in the art of music and the importance of this art in the spiritual development of young people have been highlighted.*

***Kalit so'zlar:** Ma'naviyat, mafkura, estetik tarbiya, ma'rifat, milliy qadriyatlar.*

***Ключевые слова:** Духовность, идеология, эстетическое воспитание, просвещение, национальные ценности*

Keywords: *Spirituality, ideology, aesthetic education, enlightenment, national, values.*

Dunyoda har bir xalqning asrlar, zamonlar osha yashab kelayotgan. Milliy qadryatlari bor. Yosh avlodni ma'nan barkamol etib tarbiyalashda ham shubhasiz, milliy va umuminsoniy qadryatlarga asoslanamiz.

Aynan milliy va umuminsoniy qadryatlar qadrlangan jamiyatda ijtimoiy siyosiy muhit fuqorolik institutlarini rivojlantirish uchun etarli darajada shakllangan bo'ladi, bunday jamiyatda u yoki bu masala yuzasidan jamoatchilik fikri ana shu qadryatlar asosida yuzaga keladi. Eng muhimi, turli millat elatlarga xos milliy qadryatlar umuminsoniy qadryatlar bilan uyg'unlashib, dunyoda xalqaro birdamlik hamjixatlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

"Tarix xotirasi xalqning, jonajon o'lkaning, davlatimiz hududining xolis va xaqqoniy tarixini tiklash milliy o'zlikni anglashni, ta'bir joiz bo'lsa, milliy iftixorni tiklash va o'stirish jarayonida g'oyat muhim o'rin tutadi »

Bugungi kunda yurtimizda yashab o'tgan buyuk ajdodlarimizni, mutafakkirlarimiz, donishmandlarimizni hayotini, ijodiy faoliyatini, ulkan kashfiyotlarini jaxon hamjamiyati tan olgan holda ularga katta ehtirom bajo keltirmoqda. Ajdodlarimiz hayoti va ijodini chuqur o'rganish, ular qoldirgan boy madaniy, meroslarni qadriga etish, ularga ixlosmandlik xissi milliy o'zlikni anglashdagi muhim omildir. Milliy o'zligini anglagan kishidagina milliy g'urur va milliy iftixor tuyg'ulari shakllanadi. Yosh avlodda milliy g'urur va milliy iftixor tuyg'ularini shakllanishida ajdodlarimiz merosi etakchi o'rin egallaydi.

Buyuk ajdodlarimizdan bebaho me'ros bo'lib kelayotga vatanga muhabbat tuyg'usi, o'sib kelayotgan yosh avlod uchun ibrat namunasi sifatida kelajakda ular ham ajdodlari kabi vatanparvar bo'lib etishlarida o'rnak bo'lishi lozim. Milliy g'ururni shakllantirish esa awalo, milliy o'zlikni anglashdan boshlanadi. Zero, milliy o'zligini anglagan xalq nafaqat o'zini, balki o'zga millatni ham hurmat qiladi.

Milliy musiqa madaniyatimiz yosh avlodning ma'naviyatining shakllantirish va yuksallantirishda katta ijtimoiy tarbiyaviy, badiiy estetik kasb etuvchi dolzarb

ilmiy va amaliy muammo ekanligini ko'rsatadi.

Umumiy o'rta ta'limda olib boriladigan to'garaklar akademik vaqt bilan 45 minutdan 90 minutgacha mashg'ulot olib boriladi.

Togarak ishlari taqsimoti quyidagicha taqsimlanadi 0,5 stavka to'garak da 360 soat 1 oyda 40 soat 1xaftada 10 soat dan o'tkaziladi.

Agar to'garak raxbari rejadan ortiq bolalar bilan ko'p ikki soatlab shug'ullanilsasa, bolalarning me'dasiga tegib qoladi. Shuning uchun mashg'ulotlarni judayam ko'p oshirmasdan me'yorida olib borish lozim.

To'garakga qatnashuvchilarni quyidagicha jalb etish mumkin..

- Kichik xorga qatnashchilar soni 24nafardan-40 nafargacha
- Katta xorga qatnashchilar soni 50nafardan -60 nafargacha
- Vokal ansambliga qatnashchilar soni 8 nafardan 16 nafargacha
- Raqs to'garagiga qatnashchilar soni 8 nafardan 16 nafargacha
- Folklor to'garagiga qatnashchilar soni 12nafardan 20 nafargacha.

Shunday ekan yoshlar dunyoqarashini shakllantirishda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlar milliy qadryatlar hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ularga esa adabiyot, san'at, maorif, milliy-ma'naviy meros, milliy madaniyat, xalqning amaliy san'ati-yodgorliklari, hunarmandchiligi va boshqalar kiradi.

Biz ta'lim va tarbiya ishimizda, kundalik o'quv jarayonida ma'naviy qadryatlarimizni, boy milliy-ma'naviy me'rosimizni talabalar va o'quvchilatga o'rgatish bilan birga, ulardan yosh avlodning dunyoqarashini shakllantirishda o'rinli foydalanishimiz muhim ahamiyatga ega.

Ma'naviy qadriyatlarimiz yoshlarni komil inson qilib tarbiyalab, voyaga yetkazishda katta ahamiyat kasb etadi. Biroq uni qunt bilan rivojlantirish va shakllantirish o'quv tarbiyaviy ishimizning muhim qismini tashkil etishni esdan chiqarmasligimiz kerak. Bu jarayon bosqichma-bosqich, doimiy muntazam ravishda amalgam oshirilib borishni taqozo qiladi.

Bu sohada bracha ilm ahillari, ziyolilar, adabiyot va sana't xodimlarining ko'plab safarbarligi lozim bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

- 1.I.A. Karimov. “Yuksak ma’naviyat yengilmas kuch” Toshkent, Ma’naviyat.2008-yil.
2. SH.M.Mirziyoyev “Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz”. Toshkent. O’zbekiston-2016- yil.
3. G.Sharipova. Musiqa va uni o'qitish metodikasi. -T.: "Turon" nashryoti 2003.
4. T. Ortiqov. Musiqa o'qitish metodikasi.- Namangan 2009.
5. N. Hasanova O’zbek milliy musiqa merosi taraqqiyotida xotin-qizlarning o’rni. Актуальный вызовы современной науки IX xalqaro ilmiy konferensiya 26-27 yanvar 2017 yil.
6. N. Xasanova. Хоровое искусство и вокал в хоре. Science and Education. Scintific Journal. Vol. 4 No. 9 (2023).<https://www.openscience.uz/index.php/sciedu>
- 7.N.Xasanova “Xor va xorshunoslik o’quv qo’llanma. Toshkent. BOOK TRADE.2024.
8. N. Xasanova. Shaxs kamolotini shakllanishida musiqa va tarbiyaning uzviy bog’liqligi. [Tafakkur ziyosi. Ilmiy- uslubiy jurnal. 2023-yil.Aprel 1-son. Jizzax.](#)
9. N. Xasanova. Factors of personal ethical experience in increasing the ethical feature of a music teacher. Actual Problems of Modern science, education and training. Xorazm. 2023 y